

Telegrammid. Telegraafivõrgi sõnumite maks on kahesugune: a) põhjustaks, b) maks iga sõna eest. Põhjustaks tervet Benemaal on 15 kop. Maks iga ühiku sõna eest on 1) linnades 1 kop. 2) igasse Euroopa-Bene maa kohta ja Kaukaasiasse 5 kop. 3) Aasia-Benemaale 10 kop.

Stempelmargid. 80-ne kopikaline stempelmarg tuleb panna: wõltskirjade, sündimise-, rütmilise-, laulatuse- ja surnutähtede peale, Ais ja palwe- ja taebutuskirjade peale igaske kohtusse. Wastuse tartus tuleb veel teine marg 80 kop. postmaksile juurde panna.

Kõiklõngide peale, mis üle 5 rbl. lähevad, on 5 kopikaline stempelmarg panna, millest kolteerija oma nime läbi kirjutab.

Tagasiwaade.

Baari kuu pärast wajub ka aast 1900 ajamerde ja 20-nes aastafada algab, nagu seda meile õpetatud mehed seletawad, ehk küll „Gesti rahwa kasuline kalender“ juba minewal aastal wana aastafaja lõpetas ja aasta 1900-ga uue alustas. Kõige tähtsam ajalooline sündmus, mis aastal 1899 algas, on Transwaali sõda Lõuna-Ahwrikas, kabe wäikese wabariigi ja ühe kõige suurema ja rikkama maailma riigi — Inglismaa wabel. Kolmesaja miljoniline riik wõitleb kolmesaja tuhandelise rahwaga elu ja surma peale. Esimene püüab omale maailma kõige rikkamaid kulla- ja teemandikaewandusi ja teine kaitseb oma wabadust ja poliitikalist iseseiswust. 9. oktoobril 1899 aastal ühendatiwad endid Transwaal ja Oranje — boeride riigid — ühiselt wõitlemiselt oma ühise waenlase wastu. Maksab ehk küll selle suure wõitluse järksusid, millest kõik haritud maailma rahwad nii elawalt oma kaastundmustega osa wõtawad, weel kord waimu filma eest mõnda minna lasta. 10. oktoobril reisis

Inglismaa saadik Pretoorias ära ja 11. oktoobril pärast lõunat kell 5 algas sõda ja boeride wäehulga sammusiwad üle piiri Natalisse, inglise walitsuse al olewa maale. Inglased taganesiwad eest ja jätsiwad mõned linnad boeride kätte, kes ühe inglise soomusraudtee rongi ära rikkusiwad. Inglis kindral Symons langes. Wõit kaalub kord inglaste, kord boeride poole, kunni wiimaks boerid 24. oktoobril Ladysmithi linna ümber piirawad ja 30. oktoobril 1200 inglasi wangi wõtawad, ühes 6 suurtükki. 14. oktoobril wõitsiwad boerid Kapmaa asutuses Kolesberi linna ära. Inglaste kätt käib nüüd wäga halwaste. Nad lüüakse igal pool tagasi. 15. nowembril langes wangi 120 inglasi, 10. detsembril 900 inglasi. 11. detsembril langes inglise kindral Banchope 500 mehega. 15. detsembril lõiwad boerid inglise kindrali Buller'i rängaste. 1100 inglasi langes Kolenso juures; 300 meest wõitsiwad boerid wangi, nendega ühes ka 11 suurtükki. Selle õnnetu löögi järele saadab inglise walitsus omad kõige paremad kindralid, Roberts'i ja Kitchener'i sõjaplatstile ja nendega ühes määratu suur sõjawägi. Suba hakkawad boerid inglise piirilt ja pinnalt taganema. 3. januaril wõitsiwad boerid terve inglise moonarwoori ära. Ladysmithi linna juures algab kange wõitlemine. Inglased püüawad linnast wälja tulla, kuid kõik waew asjata, boerid lõiwad nad ilka ja ilka jälle tagasi. Suured inglise wäehulga (40 tuhat soldatit) kindral Warren'i ja Buller'i al püüawad Ladysmithi linna wabastada, saawad aga Spionkopi juures nti armetult lüüa, et 1700 inglasi langes ja teised üle Tugela jõe minema libutati. Inglased nägiwad ära, et hommiu poolt wõimata on